

Modleme se, aby rodiny během Jubilea Milosrdenství byly stále více schopny žít a tvořit konkrétní cesty smíření, na kterých nikdo nebude vydán na pospas tíži svých vin.

Papež František 4. 11. 2015

V manželství je všechno dar: darem jsou společně prožité chvíle radosti a štěstí; darem je námaha, kterou pro druhého vynakládají; darem jsou i společně nesené kříže. Rozpad manželského a rodinného života začíná v momentě, kdy ve vzájemných vztazích mezi mužem a ženou, dětmi a rodiči převládne místo vděčnosti vědomí, že „na to či ono mám nárok“.

Vděčnost udržuje a rozvíjí lásku. Právě z ní vychází citlivý přístup muže a ženy, dětí a rodičů k sobě navzájem. Ani dlouhé roky prožité společně neotupí vzájemnou ohleduplnost a citlivost, pokud si všichni v rodině budou vědomi, že všechno je dar a milost. Abychom to, co nám druhý člověk dává, mohli vnímat jako milost, je třeba nejprve pochopit, že všechno, co člověk má a vlastní, čím den ze dne žije, je Boží milost. Boží dary k nám přicházejí prostřednictvím člověka, a proto naše vděčnost patří Bohu i člověku.

Vděčnost otce k matce je svědectvím, které vydávají svým dětem. Děti si zvyknou nepřijímat všechno samozřejmě, budou-li denně svědky pokorné prosby, vděčnosti a laskavosti rodičů. Vděčnost mezi mužem a ženou, rodiči a dětmi, prarodiči a vnuky vnáší do vzájemných vztahů svěžest.

Józef Augustyn: Být otcem

Svatá Rodina nazaretská dobře ví, co znamená otevřená či zavřená brána pro ty, kdo čekají dítě, nemají útočiště a musí čelit nebezpečím. Ať křesťanské rodiny učiní z prahu svého domu menší či větší znamení Brány milosrdenství a Boží vlídnosti. Právě tak má být církev poznávána v každém koutu země, totiž jako strážkyně Boha, který klepe, jako pohostinnost Boha, který ti nezavírá před nosem s odůvodněním, že nejsi z domu. V tomto duchu přistupujme k Jubileu: ke Svaté bráně, k bráně obrovského Božího milosrdenství! Kež je také naše srdce branou, aby se všem dostalo Božího odpuštění a abychom také my odpustili všem, kdo na naši bránu klepou.

Papež František 18.11. 2015

Prameny, odkazy

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Lukáše; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

Svátek Svaté rodiny – cyklus C

27. prosince 2015

⁴¹Ježíšovi rodiče putovali každý rok do Jeruzaléma na velikonoční svátky. ⁴²Když mu bylo dvanáct let, vydali se tam na svátky jako obvykle. ⁴³A když ukončili sváteční dny a vraceli se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, a jeho rodiče to nezpозorovali. ⁴⁴V domnění, že je ve skupině poutníků, ušli den cesty; teprve potom ho hledali mezi příbuznými a známými. ⁴⁵Když ho nenašli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho. ⁴⁶Po třech dnech ho našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává jim otázky. ⁴⁷Všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad jeho chápavostí a nad jeho odpověďmi. ⁴⁸Když ho rodiče uviděli, celí se zarazili a jeho matka mu řekla: „Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!“ ⁴⁹Odpověděl jim: „Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?“ ⁵⁰Ale oni nepochopili, co jim tím chtěl říci. ⁵¹Potom se s nimi vydal na zpáteční cestu, šel do Nazareta a poslouchal je. Jeho matka to všechno uchovávala ve svém srdci. ⁵²Ježíš pak prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí.

1. čtení:
Sir 3,3-7.14-17a
2. čtení:
Kol 3,12-21
Evangelium:
Lk 2,41-52

Srovnaní:
Dt 16,1-8;
Mk 3,31-35;
Lk 1,66; 2,19;
1 Sam 2,26;
Př 3,4;
Lk 1,80; 2,40

Lk 2,41-52

Úvod k meditaci

Ježíš v chrámě si jedinečně uvědomuje osobní povolání, které má od Otce. Není zrozen pro Nazaret. Není zrozen pro rodinnou idylu. Není zrozen jen pro láskyplnou kontemplaci Panny Marie a sv. Josefa a pro jejich osobní štěstí. Je zrozen naplnit Otcovo poslání! To si musí uvědomit jeho „rodiče“ – jeho matka a jeho starostlivý pěstoun. Posláním křesťana je, že je na prvním místě pro Boha a všechno ostatní je až na druhém místě: rodina, příbuzní, přátelé, společenství... Maria a sv. Josef Ježíše hledali. Dospěli na konci tří dnů k poznání, že Ježíš jim vlastně nepatří. Setkávají se zde dva světy: svět starostlivé péče a lásky a svět absolutní vůle Otcovy. Ježíšova slova jim zde zní jako slova z nedozírné dálky. Nepochopili, co jim tím chtěl říci. Naštěstí Panna Maria to uchovávala ve svém srdci, a tak postupně chápala, až dorostla k velikému sebedarování toho, co chce Otec. Mnoha skutečností ve vlastním životě, v životě církve nebo v dění světa hned nerozumíme, nechápeme. Jen mějme odvalu přemýšlet a uchovávat to v srdci. I my dorosteme k pochopení, třebaže to bude později. Po vzoru Ježíše se učme bezpečně odpoutávat od svých představ, zálib, myšlení, chutí... Budeme vždy víc připraveni být v tom, co je Otcovo, a tedy nejbyťostnější tam, kde je naše místo.

Výklad biblického textu

Kontext: Z Ježíšova dětství a mládí nevypráví evangelium žádné podrobnosti a zejména ne žádné mimořádné, zázračné okolnosti, které pak ovšem v hojném množství vytvořila nebiblická zbožná literatura. Pouze tento úryvek spojuje Ježíšovo dětství s veřejným působením.

v. 41: putovali každý rok do Jeruzaléma na velikonoční svátky – Třikrát do roka (Velikonoce, Letnice, Svátek stánků) putovali všichni Židé věrní Zákonu do Jeruzaléma. Povinností to bylo pro dospělé.

v. 42: Když mu bylo dvanáct let – Ježíš plní putovní povinnost minimálně o jeden rok dříve (možná už někdy předtím putoval do Jeruzaléma). Do 13. roku bylo dítě neploleté, mělo se učit slovu, které z něj učiní syna Božího. Slyšení Božího slova dává člověku svobodu a odpovědnost, umožňuje mu vejít do rozhovoru s Bohem. Stupeň zralosti a svobody závisí na tom, jak člověk zná a plní Boží vůli. Někteří nebudou nikdy dospělí a svobodní, ale zůstanou stále malí, v dialogu jen se svými potřebami.

v. 46: Po třech dnech – Za číslem 3 se nachází starozákonní a rabínská poučka, že Bůh své věrné nikdy nenechá čekat na pomoc déle než tři dny.

v. 48: Když ho rodiče uviděli, celí se zarazili – Vyprávějí Ježíšovi o svých bolestech, do kterých jsou ponořeni, ale stejně jako emauzští učedníci nerozumějí.

v. 49: musím být v tom, co je mého Otce – Ježíš jim nevytýká jejich hledání, ale způsob, že ho hledají jako ti, kteří nevědí a nechápou Otcův plán. V tomto verši mluví Ježíš poprvé. První a poslední Ježíšovo slovo v Lukášově evangeliu se týká Otce (zde a Lk 23,46). Boží otcovství je shrnutím celého evangelia.

Obrat můj otec jako oslovení Boha je v židovství nejvyšší zácný. Podle židovského pojetí úcta k Bohu zakazovala takové familiérní oslovení.

v. 51: Jeho matka to všechno uchovávala ve svém srdci – Maria, která ještě nechápe, je vzorem církve. Když donosila Syna ve svém lůně, nosí ho nyní ve svém srdci a stává se skutečně matkou jako církev.

K tématu

Když mu bylo dvanáct let, víceméně tolik jako chlapcům, kteří tu dnes po dvou tisíciletích u Zdi nářků slaví svůj svátek bar micva. Svátky v hlavním městě skončily. Jeho rodiče se vypravili na zpáteční cestu. On zůstal v chrámě. Zde, na obrovském prostranství obehnaném hradbami, uprostřed něž dnes trůní Omarova mešita. Chodil po těchto rozsáhlých prostorách, se zvědavostí dospívajícího kluka nakukoval do každého dostupného zákoutí: do královského portiku, do Šalomounova portiku, na nádvoří mužů a na nádvoří pohanů. Až nakonec natrefil na rabínskou školu. Tady se mluvilo o věcech, kterými sám odmalička žil. Byla to mimořádná příležitost, jak se těch moudrých mužů zeptat na to, co se dospívajícímu chlapci spontánně rodí v hlavě a na co mu prostí rodiče nedokázali odpovědět. Rabíni, se kterými zapředl rozhovor, se podívovali jeho inteligenci a výstižnosti jeho otázek i odpovědí. Podívejme, bystrý mládeneček, ze kterého

jednou vyrostete velký rabbi. Pro mistra je to vždycky veliká radost, když získá inteligentního a horlivého žáka. Rabíni na něho nešetřili chválou.

Jak asi strávil sám ty tři dny v Jeruzalémě, neznámém městě, dvanáctiletý chlapec? Za jarního teplého počasí mohl přenocovat kdekoli a získat si něco málo k snědku ve velkoměstě plném poutníků asi taky nebyl žádný problém. I dnes tu je možné koupit si skoro v každé ulici za několik centů čerstvou chutnou chlebovou placku.

Nehledal své rodiče. Necítil se ztracený. Oni zato hledali jeho. To oni si nevěděli rady. Nakonec ho našli. Po třech dnech. Právě tady, někde na tomto obrovském prostranství. Když ho tu spatřili, „celí se zarazili a jeho matka mu řekla: ‘Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!’ Odpověděl jim: ‘Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?’” (Lk 2,48-49). Přestože ho tak nesmírně milovali a žili jen pro něho, neporozuměli jeho podivu. Už tenkrát, když mu bylo pouhých dvanáct, byl sám. Jediný, kdo mu dokázal skutečně porozumět, byl jeho Otec. Otcova vůle byla jeho jediným životním pokrmem.

Józef Augustin – Jeruzalémské meditace

Vy, drahé rodiny, jste stále na cestě. A na stránky konkrétního života nepřetržitě píšete krásy evangelia rodiny. Ve světě, kde občas život a láska vysychá, denně promlouváte o velkém daru, kterým je manželství a rodina.

Rád bych dnes zdůraznil jeden aspekt: rodina je velkou cvičebnou vzájemného dávání a odpouštění, bez něhož žádná láska nemůže trvat dlouho. Láska bez dávání a bez odpouštění nevydrží, nevytrvá! V modlitbě Otčenáš nás Ježíš učí prosit Otce: „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.“ A dodává k tomu: „Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš nebeský Otec vám neodpustí vaše poklesky“ (Mt 6,12.14-15). Bez odpouštění žít nelze anebo přinejmenším nelze žít dobře, zejména v rodině. Každý den si vzájemně působíme příkoří. Tyto poklesky způsobené naší křehkostí a naším sobectvím musíme zaučtovat. Od nás se však žádá, abychom rány, které si způsobujeme, vzápětí hojili, a abychom porušené rodinné tkanivo neprodleně opět obnovovali. Čekáme-li příliš dlouho, všechno se stává obtížnějším.(...)

Hojení ran a snímání vin má jednoduché tajemství: nikdy nekončit den bez prosby o odpuštění, bez smíření mezi manželem a manželkou, rodiči a dětmi, mezi sourozenci, mezi snachou a tchýní...! Naučíme-li se prosit bezodkladně o prominutí a vzájemně si odpouštět, rány se hojí, manželství utužuje a rodina se stává domem, který je kompaktnější a odolává otřesům našich malých i velkých špatností. A není k tomu zapotřebí velkých prohlášení, stačí pohlazení a všechno pomine, a začíná se znovu. Nikdy den nezakončit válkou!

Ujišťuji vás, drahé rodiny, že budete-li schopny ubírat se stále rozhodněji cestou blahoslavenství, učit se a vyučovat vzájemnému odpuštění, pak v celé velké rodině církve poroste schopnost dosvědčovat obrodnou sílu Božího odpuštění.